

İSTANBUL
ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

KURULUŞ: 1951

Sayı : 380
Tamim No:2022/020
Konu: Hal Kayıt Sistemine Entegrasyon hk.

26 Ocak 2022

ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanlığı'nın; 24.01.2022 tarih ve 2022/14 sayılı genelgesi,

Bilindiği üzere, esnaf ve sanatkar meslek kolları listesinde yer alan ve Esnaf ve Sanatkar Bilgi Sistemine (ESBİS) kayıtlı olan, gıda- tarım sektörü içerisinde yer alan "Yaş sebze ve meyve ticareti" alanında faaliyet yürüten esnaf ve sanatkarlarımızın, mevzuatları gereği ticari faaliyetlerini yürütebilmeleri için gerekli olan kayıt ve izin belgeleri (Hal Kayıt Sistemi, Mütahhitlik Belgesi, hurda ve atıkların geri kazanılması için alınacak izinler, lisanslar, kapasite raporları vb.) başvurularında, Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğü ile ilgili Esnaf Sanatkar Odalarından alınan belgelerin kabul görmemekte ve ilgili belgelerin Ticaret Odası, Ticaret Sicili ve Ticaret Sicil Gazetesi şeklinde istenmekte, bununla birlikte bazı diğer meslek kollarında sistem başvuruları esnasında MERSİS numarası istenmekte veya sistemden kişinin sicil numarası sorgulandığında, sadece MERSİS tarandığından, ESBİS'e kayıtlı kişiler görüntülenememektedir.

Yaşanan bu sorun, Konfederasyonumuzca konunun incelenmesi ve gerekirse ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde müzakere edilerek çözüme kavuşturulması talebiyle Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü ile paylaşılmış; Genel Müdürlük tarafından da İç Ticaret Genel Müdürlüğüne değerlendirilmek üzere intikal ettirilmiştir.

Ardından, İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Hal Kayıt Sistemine ilişkin olarak, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 15.12.2021 tarihli ve E-27299683-045.02(HYS383166)-00070019972 sayılı yazısında yer alan "Hal Kayıt Sistemine "komisyoncu" sıfatı ile kayıt başvurularında, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi odalardan alınan ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir belgelerin kabul edilmesinin uygun olacağı" yönündeki mütalaasından hareketle, "ESBİS'e kayıtlı kişilerin bilgilerinin manuel olarak girilmesi yoluyla Hal Kayıt Sistemine kayıtlarının yapılabilmesinin mümkün olduğu" yönünde görüş bildirmiş ve bu görüş Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü tarafından Konfederasyonumuzla paylaşılmıştır.

Bu bağlamda, Hal Kayıt Sistemine komisyoncu sıfatı ile kayıt başvurusu yapacak esnaf ve sanatkarlarımızın Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğü ve ilgili esnaf odasından alacağı belgelerin kabul edilmesi, bu esnaf ve sanatkarın Ticaret Sicili belgesi istenmek suretiyle ticaret odalarına kayda zorlanmaması, iş ve işlemlerin Ticaret Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görüşü doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

Bilgilerinizi gereğini rica ederiz.

Ömer DEMİR
Genel Sekreter

Faik YILMAZ
Başkan

EKİ:

- 1- Ticaret Bakanlığı, İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün yazısı (2 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

Sayı : E-42352526-435.99-00070121241
Konu : TESK Yazısı-İlgili Meslek Odası

ESNAF, SANATKARLAR VE KOOPERATİFÇİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 19.10.2021 tarihli ve E-89238226-622.01-00068304673 sayılı yazınız.
b) 15.12.2021 tarihli ve E-27299683-045.02[HYS382166]-00070019972 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ekinde Genel Müdürlüğümüze iletilen Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun yazısında; 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi odalardan alınan belgelerin, Hal Kayıt Sistemine komisyoncu sıfatı ile kayıt sırasında aranan ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir belge olarak kabul edilmediği ve ESBİS'e kayıtlı kişilerin bilgilerinin Hal Kayıt Sisteminde otomatik olarak görüntülenemediği hususları ifade edilerek konunun Bakanlığımızca değerlendirilmesi talep edilmiştir.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünden konuya ilişkin alınan ilgi (b)'de kayıtlı yazıda ise;

"5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun "Sicile kayıt mecburiyeti ve sicil işlemleri" başlıklı 68 inci maddesinin dördüncü fıkrasında "Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı iken, daha sonraki yıllarda yıllık alış veya satış tutarları ya da gayri safi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerini aşanlar kendileri istemedikçe ticaret siciline ve dolayısıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki odalara kayda zorlanamazlar. Ancak, yıllık alış veya satış tutarları ya da gayri safi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerinin altı katını aşanların kayıtları, sicil marifetiyle ticaret siciline aktarılır." hükmü,

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanunun uygulanmasında; (...)

f) Komisyoncu: Malların toptan satışı amacıyla kendi adına ve başkası hesabına komisyon esasından çalışan meslek mensuplarını,

(...)

ı) Meslek mensubu: Malların ticaretiyle iştigal eden ilgili meslek odalarına kayıtlı kişileri, ifade eder." hükmü,

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun "A. Alım veya satım komisyonculuğu" başlığı altında düzenlenen "I.Tanımları" başlıklı 532 nci maddesinde, "Alım veya satım komisyonculuğu, komisyoncunun ücret karşılığında, kendi adına ve vekâlet verenin hesabına kıymetli evrak ve taşınurların alım veya satımını üstlendiği sözleşmedir.

Bu bölümdeki hükümler saklı kalmak üzere, komisyon sözleşmelerine vekâlet hükümleri uygulanır." hükmü,

"5. Komisyoncunun garantisi" başlıklı 537 nci maddesinde, "Yetkisi olmaksızın veresiye mal satması dışında, komisyoncu işlemde bulunduğu borçluların ödememelerinden ve diğer borçlarını ifa etmemelerinden sorumlu olmaz. Ancak, komisyoncu açıkça garanti vermişse veya bulunduğu yerdeki ticari teamül gerektiriyorsa sorumlu olur.

Garanti veren komisyoncunun bundan dolayı ayrıca ücret isteme hakkı vardır." hükmü,

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Aynı Kanunun "III. Komisyonunun hakları" başlığı altında yaptığı giderler" başlıklı 538 inci maddesinde, "Komisyoncu, ve giderleri ve ödediği paraları faiziyle birlikte isteyebilir. (...)" hükmü

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; komisyoncu, kendi adına ve başkası hesabına komisyon esası üzerinden çalışan meslek mensubudur. İstisnalar hariç olmak üzere işlemde bulunduğu borçluların borçlarını ödememelerinden ve diğer borçlarını ifa etmemelerinden sorumlu değildir. Başka bir ifade ile; komisyon sözleşmelerine vekalet hükümleri uygulanmaktadır. Bu nedenle de tesis edilen komisyon işleminin sonucu vekalet veren kişi üzerinde oluşmaktadır.

Öte yandan; esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı iken tacir niteliği kazananlar, kendileri istemedikçe ticaret siciline kayda zorlanmamaktadır. Ancak, yıllık alış veya satış tutarları ya da gayri safi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerinin altı katını aşanların kayıtları, sicil marifetiyle ticaret siciline aktarılmaktadır. Dolayısıyla, tacir niteliğini haiz bazı kişiler de esnaf odasına kayıtlı olabilmektedir.

Diğer taraftan, 5957 sayılı Kanun Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edildiğinde; Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler ardından verilen önerge doğrultusunda bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiş ve Alt Komisyonunda Tasarı üzerinde yapılan görüşmeler sırasında; "Esnafın üyesi oldukları odalarla bağına güçlendirmek, oda kayıtlarının tutarlı olmasını sağlamak ve Ülkemizin bir numaralı sorunu olan kayıt dışı faaliyette bulunmayı önleyebilmek için 'Meslek mensubu', 'Pazarıcı', 'Perakendeci' tanımlarına 'ilgili meslek odalarına kayıtlı' ibaresinin eklenmesi gerektiği" ifade edilmiş ve görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, Tasarının; 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (...) meslek mensuplarının ilgili odalara kayıtlı kişilerden oluşmasını teminen, (ı) bendindeki meslek mensubu tanımına "ilgili meslek odalarına kayıtlı" ibaresi eklenmesi; (f) bendindeki "komisyoncu," (k) bendindeki "pazarıcı", (l) bendindeki "perakendeci" ve (n) bendindeki "tüccar" tanımlarına "meslek mensuplarını" ibaresi eklenmesi; (...) suretiyle, (...) kabul edilmiştir.

Esas Komisyonca, Alt Komisyon tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda hazırlanan Alt Komisyon raporu ve metni görüşülmüş ve Tasarının; 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde yer alan "meslek mensubu" tanımı ile (f) bendinde yer alan "komisyoncu" tanımı Alt Komisyon raporundaki gibi kabul edilmiş akabinde de söz konusu tanımlar TBMM Genel Kurulunda aynen kabul edilmiştir.

Görüldüğü üzere; 5957 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde yer alan "Meslek mensubu" tanımındaki "ilgili meslek odalarına kayıtlı" ibaresi, esnafın üyesi oldukları odalarla bağına güçlendirmek, oda kayıtlarının tutarlı olmasını sağlamak ve kayıt dışı faaliyette bulunmayı önleyebilmek amacıyla eklenmiş ve söz konusu "ilgili meslek odalarına kayıtlı" ibaresine "komisyoncu" tanımında da yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen maddi ve hukuki tespitler çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; Hal Kayıt Sistemine "komisyoncu" sıfatı ile kayıt başvurularında, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi odalardan alınan ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir belgelerin kabul edilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmektedir."

yönünde görüş belirtilmiştir.

Bu bağlamda, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün konuya ilişkin görüşüne Genel Müdürlüğümüzce de iştirak edilmekte olup, ESBİS'e kayıtlı kişilerin bilgilerinin manuel olarak girilmesi yoluyla Hal Kayıt Sistemine kayıtlarının yapılabilmesi mümkün durumdadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adem BAŞAR
İç Ticaret Genel Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 9AA38E45-BD71-4E48-B143-36814C84E674

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 B Blok 06800 Çankaya/ANKARA

Telefon No: (0312) 449 48 25 Faks No: (0312) 449 48 86

e-Posta: abdullah.gulsen@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

ABDULLAH GÜLŞEN

Ticaret Uzmanı

Telefon No: (0312) 449 48 25

